

การประยุกต์หลักฆราวาสธรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วน
ตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

Application of Principles of Gharavassadhamma for Promoting Ethics of
Administrators of the Subdistrict Administrative Organization at Buayai
District, Nakhonratchasima Province

พระบัณฑิต ปญญาปสุโต (ไชยชนะวงศ์)

Phra Bandit Paññapasutto (Chaichanawong)

พระมหานรินทร์ สุรปณโณ (เอมพันธ์)

PhramahaNarin Surapañño (Emphan)

สุนทร ธนศิลปพิชิต

Sunait Thanasinlapaphichit

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์

Master of Political Science

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

E-mail : 21423oppo@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 3 กรกฎาคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 5 สิงหาคม 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 11 สิงหาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ 1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา 2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3. เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักฆราวาสธรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา โดยมีระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญจำนวน 9 รูปหรือคน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 399 คน จากประชากรทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีทะเบียนราษฎรอยู่ในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 83,760 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าทีทดสอบค่าเอฟทดสอบ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาความ

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.92$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านดังต่อไปนี้ คือ ด้านปัญญา ($\bar{X}=4.09$) ด้านความกล้าหาญ ($\bar{X}=3.92$) ด้านความรู้จักประมาณ ($\bar{X}=3.88$) และด้านความยุติธรรม ($\bar{X}=3.78$) ตามลำดับ 2. ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มีเพศ

ต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มีอายุ อาชีพ การศึกษา และรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย 3. ผลการนำเสนอ พบว่า 1) ด้านปัญญา ผู้บริหาร ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีความซื่อตรงตามหลักนิติธรรม 2) ด้านความกล้าหาญ ผู้บริหารเป็นที่ไว้วางใจของชุมชน 3) ด้านความรู้จักประมาณ ควรตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ตรงจุด และ 4) ด้านความยุติธรรม ปฏิบัติราชการตามภารกิจด้วยความโปร่งใส

คำสำคัญ : ผู้บริหาร, การประยุกต์, ส่งเสริมจริยธรรม

ADSTRACT

This research has the following objectives: 1. to study the level of public opinions towards the promotion of ethics among the administrators of the Subdistrict Administrative Organizations in Buayai District, Nakhonratchasima Province, 2. to compare the people's opinions towards the ethic promotion of the administrators of the Subdistrict Administrative Organizations in Buayai District, Nakhonratchasima Province classified by personal factors, and 3. to present the application of Gharavasadhamma principles to promote ethics of the administrators of the Subdistrict Administrative Organizations in Buayai District, Nakhonratchasima Province. The research methodology was the combined method. The qualitative research collected data from 9 key informants by means of in-depth interviews and the quantitative research collected data with questionnaires from 399 samples out of 83,760 people aged 18 years upwards living in Buayai District, Nakhonratchasima Province. The tools were questionnaires and interviews. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation, t-test, , F-test, and the data were analyzed with descriptive interpretation.

Findings of the research were as follows: 1. The level of applying the principles of Gharavasadhamma to support ethics of the administrators overall was high ($X=3.92$) classified by side as follows: wisdom ($X=4.09$), bravery ($X=3.92$), moderation ($X=3.88$), and justice ($X=3.78$) respectively. 2. The results of comparison found that the people of different genders had no different opinions, therefore the research hypothesis was rejected. While the people with different ages, occupations, education, and incomes had significantly different opinions at the 0.05 level, thus accepting the research hypothesis.

Keywords: management, application, promoting ethics

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทย จัดเป็นสังคมแห่งโลกนวัตกรรมการสื่อสารและเทคโนโลยีก้าวล้ำไปอย่างไร้พรมแดนส่งผลให้การดำเนินชีวิตเกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่รับเอาอิทธิพลตะวันตกเข้ามาในประเทศไทยโดยเฉพาะค่านิยมที่มุ่งเน้นความเจริญทางด้านวัตถุหรือสิ่งที่เป็นรูปธรรม อำนาจวัตถุนิยม

ที่ผู้บริโภคมองลงทุนซื้อสินค้าที่มีราคาสูงเพื่อสนองต่อความต้องการคือความสุข เมื่อมนุษย์มีความต้องการมากขึ้นความต้องการได้รับการตอบสนองย่อมมากขึ้นตามไปด้วย เมื่อสองสิ่งนี้ไม่สมดุลกันจะนำไปสู่ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมที่ลุกลามเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านจริยธรรมตามมา ปัญหาด้านจริยธรรมดังกล่าวนี้ได้แพร่ไปสู่ทุกองค์กรรมทั้งองค์กรปกครองท้องถิ่นก็เกิดปัญหานี้ด้วยซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศอย่างมาก ประกอบกับลักษณะทางการเมืองที่ยึดตัวบุคคลและอำนาจเงินเป็นสำคัญ ทำให้การเมืองท้องถิ่นของไทยถูกผูกขาดโดยคนเฉพาะกลุ่มและสิ่งเหล่านี้ได้กลายเป็นปัญหามากขึ้นเมื่อระบบเศรษฐกิจเจริญก้าวหน้ากลุ่มธุรกิจจะเข้ามามีบทบาทสำคัญทางการเมืองและการบริหารท้องถิ่น มีระบบทุนเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองที่จำเป็นและมีความสำคัญในทางการเมืองการปกครอง โดยเฉพาะชุมชนที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย รัฐบาลซึ่งเป็นกลไกในการปกครองประเทศย่อมมีภาระหน้าที่อย่างมากมายในการบริหารประเทศให้ประชาชนได้รับความสุข แต่ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่รัฐบาลจะดูแลและจัดทำบริการให้กับประชาชนได้ทั่วถึงทุกชุมชนของประเทศ เพราะอาจเกิดปัญหาความล่าช้าในการดำเนินงาน อาจจะไม่ตอบสนองต่อความต้องการของแต่ละชุมชนได้

เมื่อเป็นดังนี้ การลดภาระของรัฐบาลโดยการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเพื่อการตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนจะเกิดความสะดวกรวดเร็วและตรงกับความต้องการประสงค์ของชุมชนนั้น จึงเป็นผลให้การปกครองท้องถิ่นมีบทบาทและความสำคัญเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2535 นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นผู้จัดตั้งรัฐบาล ซึ่งพรรคการเมืองพร้อมใจกันเสนอนโยบายกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น จึงนับเป็นจุดเริ่มต้นในการให้ความสำคัญกับท้องถิ่นอย่างจริงจังต่อมาในปี พ.ศ. 2537 นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ได้จัดตั้งรัฐบาลและมีนโยบายกระจายอำนาจทางการเมืองการคลังมีการปรับปรุงรายได้ของส่วนท้องถิ่นทำให้ท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มมากขึ้นสามารถพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้ดีขึ้นได้กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงต่อมาในปี พ.ศ. 2540 ได้มีการปรับปรุงกฎหมายท้องถิ่นและการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น โดยปรับปรุงท้องถิ่นออกเป็น 4 ประเภท คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เทศบาล และท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (กทม.และพัทยา) เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และมีคุณลักษณะที่มีความโดดเด่นอันเป็นเอกลักษณ์ของบุคคลซึ่งการเป็นผู้มีจริยธรรมเป็นคุณลักษณะของคนที่มีความสำคัญและเป็นสิ่งอันพึงประสงค์อย่างมากของสังคมปัจจุบันและอนาคต การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาเพื่อกำหนดหาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นจะพึงมีและยึดถือปฏิบัติให้สอดคล้องกับแนวทางสร้างเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นตามที่รัฐพึงประสงค์ จัดเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ทุกองค์กรควรให้ความสำคัญและดำเนินการกันอย่างจริงจัง ผลการศึกษาวิจัยจะเป็นประโยชน์ยิ่งต่อสถานภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นที่หน่วยงานพัฒนาผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นสามารถนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรผู้บริหารท้องถิ่นที่พึงประสงค์หรือผู้บริหารท้องถิ่นในอุดมคติที่เป็นทั้งคนเก่งและดีซึ่งจะเป็นจุดประกายความคิดให้ผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นตลอดถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาดำเนินการพัฒนาจัดทำขึ้นเป็นมาตรฐานจริยธรรมผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นไทยและนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่พัฒนาแล้วไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในวงวิชาการ สังคม ชุมชนและประเทศชาติในวงกว้าง ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักทฤษฎีการส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักทฤษฎีการส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา” เป็นการวิจัยผานวิธีซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาวิจัยไว้ดังต่อไปนี้ คือ

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาโดยการศึกษา “การประยุกต์หลักทฤษฎีการส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา” โดยมีขอบเขตเนื้อหาดังต่อไปนี้ คือ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริม แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรม แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น หลักทฤษฎีการส่งเสริมจริยธรรม ข้อมูลบริบทเรื่องที่วิจัย งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวคิดในการวิจัย โดยกำหนดขอบเขตด้านตัวแปรแบ่งออกเป็น 2 คือ 1) ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และหลักทฤษฎีการส่งเสริมจริยธรรม ได้แก่ (1) สังคม (2) ทฤษฎี (3) ขั้นตอน

(4) จาคะ และ 2) ตัวแปรอิสระคือ การประยุกต์หลักทฤษฎีการส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน (1) ด้านปัญญา (2) ด้านความกล้าหาญ (3) ด้านความรู้จักประมาณ และ (4) ด้านความยุติธรรม

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยได้กำหนดการศึกษาวิจัยเฉพาะในอำเภอบัวใหญ่ จำนวน 10 ตำบล ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ตำบลบัวใหญ่ 2) ตำบลห้วยยาง 3) ตำบลเสมาใหญ่ 4) ตำบลดอนตะหนิน 5) ตำบลหนองบัวสะอาด 6) ตำบลโนนทองกลาง 7) ตำบลกุดจอก 8) ตำบลด่านช้าง 9) ตำบลขุนทอง และ 10) ตำบลหนองแจ้งใหญ่ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการประยุกต์หลักทฤษฎีการส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ต่อไป

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยและเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ช่วง เดือนมิถุนายน พ.ศ.2565 - มีนาคม พ.ศ. 2567 รวมเป็นระยะเวลา 22 เดือน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักทฤษฎีการส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) คือ 1) พระสังฆาธิการในเขตอำเภอบัวใหญ่ จำนวน 2 รูป 2) นักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 5 คน 3) นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 9 รูปหรือคน

2. การวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปซึ่งอาศัยอยู่ในอำเภอบัวใหญ่ จำนวน 10 ตำบล ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ตำบลบัวใหญ่ 23,367 คน 2) ตำบลห้วยยาง 7,696 คน 3) ตำบลเสมาใหญ่ 5,048 คน 4) ตำบลดอนตะหนิน 4,326 คน 5) ตำบลหนองบัวสะอาด 6,719 คน 6) ตำบลโนนทองกลาง 8,753 คน 7) ตำบลกุดจอก 5,639 คน 8) ตำบลด่านช้าง 7,569 คน 9) ตำบลขุนทอง 7,979 คน และ 10) ตำบลหนองแ้งใหญ่ 6,664 คน ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น จำนวน 83,760 คนโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากประชากรในพื้นที่กลุ่มตัวอย่างและสุ่มตัวอย่างตามโควตาที่กำหนดเพื่อความครอบคลุมของข้อมูลจึงใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ 399 คน ในการคำนวณหากลุ่มตัวอย่างโดยโปรแกรมคำนวณกลุ่มประชากรตัวอย่างทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1967, 110)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักฆราวาสธรรม เพื่อส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังต่อไปนี้ คือ

1. ระดับการส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.92$, S.D.= 0.68) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านปัญญา ($\bar{X}=4.09$, S.D.= 0.70) ด้านความกล้าหาญ ($\bar{X}=3.92$, S.D.= 0.76) ด้านความรู้จักประมาณ ($\bar{X}=3.88$, S.D.= 0.76) และด้านความยุติธรรม ($\bar{X}=3.78$, S.D.= 0.82) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าประชาชนที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักฆราวาสธรรม เพื่อส่งเสริม จริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มี อายุ อาชีพ การศึกษา และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักฆราวาสธรรม เพื่อส่งเสริม จริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

3. นำเสนอการประยุกต์หลักฆราวาสธรรม เพื่อส่งเสริม จริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมาพบว่า 1) ด้านปัญญาประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีความซื่อตรง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง ซื่อสัตย์สุจริต 2) ด้านความกล้าหาญ กล้าแสดงออก มีวาทศิลป์ อธิบายข้อดี มีความยุติธรรม เด็ดขาดในการตัดสินใจ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ขยันอดทน ทุ่มเท ตั้งใจและเสียสละงานเพื่อส่วนรวม 3) ด้านความรู้จักประมาณคำนึงถึงการปฏิบัติตามความเหมาะสมต่อประชาชน ให้ความสำคัญกับประชาชนต่อการแก้ปัญหาความเดือดร้อน 4) ด้านความยุติธรรมมีจิตสำนึกในระบอบประชาธิปไตย มีความตระหนักในความสำคัญ

ของการเลือกตั้งในฐานะผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ประชาชนควรเรียนรู้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนให้มีความเข้มแข็ง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. จากผลการวิเคราะห์ระดับการส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

พบว่า ระดับการส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.03$, S.D.= 0.64) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านสัจจะ (ความซื่อสัตย์) ($\bar{X}=4.08$, S.D.= 0.68) ด้านทมะ (การฝึกตน) ($\bar{X}=4.05$, S.D.= 0.70) ด้านขันติ ความอดทน ($\bar{X}=4.00$, S.D.= 0.73) และด้านจาคะ (การเสียสละ) ($\bar{X}=3.99$, S.D.= 0.64) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับอภิปรายได้ว่า 1)ด้านปัญญา พบว่า สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นและผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องตระหนักในจริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต 2) ด้านความกล้าหาญ นักการเมืองท้องถิ่นต้องเป็นผู้มีบุคลิกที่กล้าแสดงออก ความศรัทธาเป็นที่ไว้วางใจของชุมชน 3) ด้านความรู้จักประมาณ คำนึงถึงการปฏิบัติตามความเหมาะสม ให้ความสำคัญกับประชาชนต่อการแก้ปัญหาความเดือดร้อนและต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ 4) ด้านความยุติธรรม โดยการปฏิบัติราชการตามภารกิจด้วยความโปร่งใส และพฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมุ่งผลสำเร็จของงาน การประยุกต์หลักทวารวาสธรรม เพื่อส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมาแบ่งออก 4 ด้าน คือ ด้านปัญญา ด้านความกล้าหาญด้านความรู้จักประมาณ และด้านความยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาบุญรอด อมรทตโต (สุวรรณโชติ) ได้วิจัยเรื่อง “การส่งเสริมจริยธรรมตามแนวพระพุทธศาสนาของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง” ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมจริยธรรมตามแนวพระพุทธศาสนาของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมหลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมจริยธรรมตามหลักเวสารัชชกรณธรรม 5 ประการ คือ ธรรมทำความกล้าหาญ โดยรวม พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นในระดับมาก 4 ด้าน และมีความคิดเห็นปานกลาง 1 ด้าน สามารถเรียงจากมากไปหาน้อย คือ อันดับหนึ่ง คือ ด้านพาหุสัจจะ ได้สดับหรือศึกษามาก มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.08$) อันดับสอง คือ ด้านศรัทธา เชื่อสิ่งที่ควรเชื่อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.94$) อันดับสาม คือ ด้านศีล มีความประพฤติดีงาม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.91$) อันดับสี่ คือ ด้านวิริยารัมภะ เพียรทำกิจอย่างจริงจัง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.83$) และอันดับห้า คือ ด้านปัญญา รู้ตอบ รู้ชัดเจนในสิ่งที่ควรรู้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.83$) ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมจริยธรรมตามหลักทวารวาส 4 คือ ธรรมที่ทำให้เป็นให้มีขึ้น โดยรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.82$) เรียงจากมากไปหาน้อย คือ อันดับหนึ่ง คือ ด้านกายภาวนา พัฒนากาย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.95$) อันดับสอง คือ ด้านปัญญาภาวนา การเจริญปัญญา พัฒนาปัญญา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.82$) อันดับสามคือ ด้านจิตภาวนา การ

เจริญจิต พัฒนาจิต มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.76$) อันดับสี่ คือ ด้านสิ่งแวดล้อม การเจริญศีล พัฒนาความประพฤติ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชุดิพนธ์ วงษ์อมรวิทย์ เต็มศักดิ์ ทองอินทร์ และ สุรพล สุยะพรหม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า จริยธรรมทางการเมืองประกอบด้วย 1) ด้านความดีงาม ยึดถือปฏิบัติเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ขยันอดทน 2) ด้านความถูกต้อง มีความโปร่งใส คำนึงถึงความสำเร็จของงาน 3) ด้านความเหมาะสม ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน การประยุกต์หลักทศรวาสธรรม 4 ได้แก่ 1) หลักสัจจะ บริหารงานด้วยความ โปร่งใส และเป็นแบบอย่างที่ดี 2) หลักทมะ การใช้สติปัญญา เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ วางแผน 3) หลักขันติมีความอดทน ทำหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร 4) หลักจาคะ เสียสละ อดทน เห็นประโยชน์ของประชาชน การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมือง ประกอบด้วย 1) การสร้างความภาคภูมิใจใน วิชาชีพ ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 2) การสร้างความตระหนักในจริยธรรม ปฏิบัติตน เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต 3) การสร้างความร่วมมือในชุมชน มุ่งเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของ ประชาชน 4) การสร้างความรู้ความเข้าใจปฏิบัติงานธรรมาภิบาลก่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชน องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย สอดคล้องกับทฤษฎีของ Huntington and Dominguez ที่ว่าด้วยการพัฒนาการเมือง เป็นกระบวนการที่จะนำสังคมไปสู่เป้าหมายใด ๆ ของระบบการเมือง ซึ่งอาจจะมีหลายเป้าหมายและขัดแย้งซึ่งกันและกันก็ได้ ส่วนเป้าหมายอื่น ๆ ที่นักวิชาการมักจะอ้างถึงบ่อย ๆ เช่น การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับนักการเมือง ความชอบธรรมของระบบ การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เสถียรภาพทางการเมืองสมรรถภาพของ ระบบการเมือง การสร้างความเป็นสถาบัน

2. จากผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

จากการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์หลักทศรวาสธรรม แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มีอายุ อาชีพ การศึกษาและรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นายกิตติพัธ คำสุข ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบุโพธิ์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์” มีค่าเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.78$) รองลงมา ด้านพร้อมเพรียงกันประชุม และพร้อม เพรียงกันเลิกประชุม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.04$) ด้านให้ความเคารพต่อผู้ใหญ่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 2.81$) ด้านให้เกียรติและคุ้มครองต่อกุลสตรี มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับปานกลาง ($\bar{X}= 2.75$) ด้านให้การอารักขาคุ้มครอง อันชอบธรรมแก่พระภิกษุ สามเณร มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับปานกลาง ($\bar{X}= 2.69$) ด้านไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ และ ไม่ล้มล้างสิ่งที่บัญญัติไว้แล้ว มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับปานกลาง ($\bar{X}= 2.60$) ด้านให้ความเคารพสถานที่อันเป็น สาธารณประโยชน์ ค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับปานกลาง ($\bar{X}= 2.56$)ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารนิยธรรมกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนในตำบลบุโพธิ์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง ($R = 0.80^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐาน นำเสนอแนวทางการ

ประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบุโพธิ์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และเป็นการส่งเสริมประชาชนไปโดย เพื่อแสดงความคิดเห็นและรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน และหาข้อสรุปที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคม

3. จากผลการวิเคราะห์การนำเสนอการประยุกต์หลักขรวาธรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ระดับการประยุกต์หลักขรวาธรรม เพื่อส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมาโดยการประยุกต์ตามขรวาธรรม โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.03$, S.D.= 0.64) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านสัจจะ (ความซื่อสัตย์) ($\bar{X}=4.08$, S.D.= 0.68) ด้านทมะ (การฝึกตน) ($\bar{X}=4.05$, S.D.= 0.70) ด้านขันติ (ความอดทน) ($\bar{X}=4.00$, S.D.= 0.73) และด้านจาคะ (การเสียสละ) ($\bar{X}=3.99$, S.D.= 0.64) อยู่ในระดับมากตามลำดับ ด้านสัจจะ (ความซื่อสัตย์) พบว่า การประยุกต์หลักขรวาธรรม เพื่อส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา เป็นอย่างไร ด้านสัจจะ (ความซื่อสัตย์) ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีความซื่อตรง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังซื่อสัตย์สุจริต การบริหารและจัดการองค์การยึดหลัก ธรรมาภิบาล มีโปร่งใสตรวจสอบได้ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ทุจริตคอร์รัปชัน เป็นผู้มีศีลธรรม รู้จักละอายใจและเกรงกลัวต่อบาปซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับตามหลักนิติธรรม ด้านทมะ (การฝึกตน) พบว่า การประยุกต์หลักขรวาธรรม เพื่อส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ด้านทมะ (การฝึกตน) เป็นการเข้าสู่อำนาจด้วยกลไกทางการเมืองประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความละอายใจและเกรงกลัวต่อบาป ลดปัญหาการคอร์รัปชัน ลดความเหลื่อมล้ำ ด้านขันติ (ความอดทน) พบว่า การประยุกต์หลักขรวาธรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา เป็นอย่างไร ด้านขันติ ความอดทน มีเป้าหมายให้การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ตรงจุด แก้ปัญหาได้รวดเร็ว สร้างความโปร่งใส สร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านจาคะ(การเสียสละ)พบว่า การประยุกต์หลักขรวาธรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ด้านจาคะ การเสียสละ มีจิตสำนึกในระบอบประชาธิปไตย มีความตระหนักในความสำคัญของการเลือกตั้งในฐานะผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ประชาชนควรเรียนรู้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนให้มีความเข้มแข็งเลือกนักการเมืองท้องถิ่นที่เป็นคนดีมีคุณธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริตและยึดประโยชน์สุขของประชาชนส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ผู้บริหารท้องถิ่นต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการเคารพกติกาและมีจิตสำนึกให้เกิดธรรมาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐศรีณย์ ชุมวรฐายี ได้วิจัยเรื่อง. “ศึกษาหลักขรวาธรรม 4 ในการดำเนินชีวิตของผู้ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา วัดปัญญานันทาราม จังหวัดปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามหลักขรวาธรรม 4 ของผู้ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา วัดปัญญานันทาราม จังหวัดปทุมธานีทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ด้านสัจจะ ($\bar{X} = 4.33$) คือ ผู้ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนามีความจริงใจต่อการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 4.53$) ด้านจาคะ ($\bar{X} = 4.12$) คือ ผู้ปฏิบัติวิปัสสนาทำงานด้วยความเสียสละ และไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตน ($\bar{X} = 4.36$) ด้านทมะ ($\bar{X} = 3.91$) คือ ผู้ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนามีความกระตือรือร้นในการเคี้ยวเชียวฝึกฝนตนเอง

อย่างไม่มีข้อแม้หรือเงื่อนไขใด ๆ ($\bar{X} = 4.09$) และด้านขันติ ($\bar{X} = 3.87$) คือ ผู้ปฏิบัติวิปัสสนามีความรับผิดชอบ และอดทนต่อความยากลำบากในการทำงานของตนและผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.13$) ผู้ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และจำนวนครั้งที่มาปฏิบัติธรรมต่างกันมีการปฏิบัติตามหลักฆราวาสธรรม 4 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักฆราวาสธรรม เพื่อส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา โดยการประยุกต์ตามหลักฆราวาสธรรม 4 ประการ คือ 1) ด้านสัจจะ จริใจ 2) ด้านทมะ ปรับข้อบกพร่อง 3) ด้านขันติอดทน และ 4) ด้านจาคะเสียสละอธิบายได้ดังนี้

1) สัจจะ ความจริง ได้แก่ ดำรงมั่นในสัจจะ ซื่อตรง ซื่อสัตย์จริงใจ พูดจริง ทำจริงจะทำอะไร ก็ให้เป็นທີ່เชื่อถือไว้วางใจได้ มีความจริงใจในการวางแผนนโยบายโดยมุ่งหวังให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความก้าวหน้าและพัฒนายิ่งขึ้น จัดโครงสร้างองค์การด้วยความถูกต้องตามผังขององค์กรสรรหา คัดเลือก จัดอัตรากำลังบุคลากร รักษาสภาพการทำงาน และควบคุมการปฏิบัติงาน ด้วยความเป็นธรรม สิ่งการในการปฏิบัติงานของส่วนต่าง ๆ ให้ดำเนินไปอย่างมีระเบียบแบบแผนด้วยความเคร่งครัด ประสานงานให้เกิดความร่วมมือในองค์กร มีความ สอดคล้องกันอย่างกลมกลืนและจริงจัง

2) ทมะ ฝึกตน ได้แก่ การบังคับควบคุมตนได้การข่มใจ ฝึกนิสัย รู้จักปรับตัว รู้จักควบคุมจิตใจ ฝึกหัดตัดสินใจ แก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงตนให้เจริญก้าวหน้าด้วยสติปัญญา มีการตรวจสอบข้อมูล สถิติ และสารสนเทศ ให้ถูกต้อง ทันสมัยและเพียงพอ ก่อนนำมาใช้ในการวางแผน วางแผนบริหารงบประมาณได้เป็นอย่างดีโดยมุ่งหวังให้ตำบลมีความเจริญก้าวหน้า ละวางความชั่วและทุจริตทำงานโดยยึดกฎ ระเบียบข้อบังคับอย่างเคร่งครัด โดยไม่เห็นแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ความเป็นกลาง รับฟังปัญหาต่าง ๆ ของผู้ใต้บังคับบัญชา มีความข่มใจต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างสุขุมรอบคอบตัดสินใจแก้ปัญหาในการสั่งการกับผู้ใต้บังคับบัญชา ด้วยความเป็นธรรม ไม่ใช้อารมณ์ในการตัดสินใจ

3) ขันติ อดทน ได้แก่ ความอดทน มุ่งหน้าทำหน้าที่การงานด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง ทนทาน ไม่หวั่นไหว มั่นใจในจุดหมาย ไม่ท้อถอย กำหนดมาตรการหรือกลยุทธ์ที่จะช่วยให้แผนบริหารตำบลให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ให้ความสำคัญของงาน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง รับผิดชอบงานด้วยความไม่ท้อถอย ความอดทนต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงานที่มีหลายรูปแบบ และเข้ากันได้กับทุกคน ไม่ถือตน มีวินัย ใฝ่รู้ ในการดำเนินงานให้บรรลุความสำเร็จ อดทนต่อความยากลำบากของงาน ความคิดริเริ่มโครงการใหม่ ๆ ขึ้น โดยร่วมกันกับผู้ร่วมงานให้เกิดการยอมรับและร่วมมือ

4) จาคะ เสียสละ ได้แก่ ความเสียสละ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ ชอบช่วยเหลือเกื้อกูล บำเพ็ญประโยชน์ สละโลก ละกิฐิมานะได้ ร่วมงานกับคนอื่นได้ สละความสุขสบายและผลประโยชน์ส่วนตนได้ ใจกว้างพร้อมที่จะรับฟังความทุกข์ความคิดเห็นและความต้องการของผู้อื่น พร้อมที่จะร่วมมือช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่คับแคบเห็นแก่ตนหรือเอาแต่ใจตัว ในธรรมหมวดนี้ ทมะท่านมุ่งเอาด้านปัญญา ขันติ ท่านเน้นแง่วิริยะ มีการร่วมประชุมคณะทำงาน เพื่อซักซ้อมความเข้าใจระดมความเห็น และกำหนดแนวทางร่วมกันในการวางแผนบริหารตำบล ความสามารถในการบริหารงาน และบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือผู้อื่นที่ประสบความทุกข์ยาก เสียสละอารมณ์ ไม่ผูกใจโกรธ ไม่พยาบาทอาฆาต อันเกิดจากผู้ร่วมงานและผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาใจกว้างในการตัดสินใจและสั่งการ รับฟังความคิดเห็น

ของทุกคน และไม่เอาความคิดของตนเองเป็นใหญ่ ประสานงานกับทุกคนได้ทุกเรื่อง พร้อมจะช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่แบ่งแยกเป็นพรรคเป็นพวก

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักท้าวธรรม เพื่อส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา” มีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1) ด้านสัจจะ (ความซื่อสัตย์) ควรมีการกำหนดนโยบายส่งเสริมวัฒนธรรมและการปลูกฝังความซื่อสัตย์ให้กับผู้บริหาร

1.2) ด้านทมะ (การฝึกตน) ควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารที่ดี

1.3) ด้านขันติ (ความอดทน) ควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารมีความอดทนต่อหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบ

1.4) ด้านจาคะ (การเสียสละ) ผู้บริหารควรให้ในสิ่งที่ตัวเองมีอยู่แก่ผู้อื่นหรือสละสิทธิในสิ่งที่เราได้รับรวมถึงร่างกายแรงใจเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1) ด้านปัญญา นักการเมืองท้องถิ่นและผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรตระหนักในจริยธรรมประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความละเอียดใจ

2.2) ด้านความกล้าหาญ นักการเมืองท้องถิ่นควรเป็นผู้มีบุคลิกที่กล้าแสดงออก มีวาทีศิลป์ อหยาภัยดี มีความยุติธรรม เด็ดขาดในการตัดสินใจ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล

2.3) ด้านความรู้จักประมาณ ควรให้ความสำคัญกับประชาชนต่อการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน จัดสรรเวลาไปพบปะประชาชน มีการสื่อสารกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง

2.4) ด้านความยุติธรรม ควรมีระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มุ่งเน้นผลประโยชน์ส่วนรวม การบริหารงานบุคคล ยึดหลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปฏิบัติราชการตามภารกิจของเจ้าหน้าที่

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1) ควรศึกษาส่งเสริมหรือเพิ่มเติมความรู้โดยมุ่งให้ผู้บริหารช่วยพัฒนาศักยภาพในการบริหารงานเพื่อส่วนรวม

3.2) ควรพัฒนาส่งเสริมให้ผู้บริหารมีอุดมคติที่ดีเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยยึดหลักความถูกต้อง

3.3) ควรศึกษาปัญหาอุปสรรคที่แท้จริงในการบริหารงานของภาครัฐและวิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้กันอย่างรอบด้าน

บรรณานุกรม

กิตติพัธ คำสุข. (2566). “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบุโพธิ์ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์”. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- ชยาวิช จันทร และคณะ. (2543). วิวัฒนาการการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร : โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดีโดยกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น.
- ชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์, เต็มศักดิ์ ทองอินทร์ และ สุรพล สุยะพรหม. (2563). “การเสริมสร้างจริยธรรมทาง การเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา”. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม.
- ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา. (2542). ประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. (2535). การปกครองท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- พระพลากร อนุพันธ์. (2564). “องค์ประกอบและตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”. รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ไพศาล เครือแสง. (2558). “รูปแบบการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บังคับการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคเหนือตอนล่าง”. ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาบุญรอด อมรทนต์ (สุวรรณโชติ). (2560). “การส่งเสริมจริยธรรมตามแนวพระพุทธศาสนาของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง”. ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระยุทธินา ชยเมธี (ไกรนารถ). (2566). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในตำบลบ้านโตก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์”. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2545). การเมืองแนวความคิดและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์.
- ไพศาล เครือแสง. (2558). “รูปแบบการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บังคับการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคเหนือตอนล่าง”. ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระยุทธินา ชยเมธี (ไกรนารถ). (2566). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในตำบลบ้านโตก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์”. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูสังฆรักษ์อภิชาติ สุนติกโร. (2555). “การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล 4 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการคณะสงฆ์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- Clarke John J. (1957). Out Line of Local government of the United Kingdom. London: Sir Isaac Pitman & Sons.
- Montagu Harris G. (1984). Comparative Local Government. Great Britain: William Brendon and Son.
- Robson William A. (1953). Local Govern men in Encyclopedia of Social Science. New York: The Macmillan.
- Yamane Taro. (1967). Statistics: An Introductory Analysis. New York: Harpen and Row.